

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, zastoupený Mgr. Anetou Kovářovou, advokátkou, sídlem Nádražní 24, Semily, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, sídlem Masarykova 427/31, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2021, č. j. 38795/21/5100-31462-804325, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 3. 2022, č. j. 16 Af 5/2022 - 21,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 3. 2022, č. j. 16 Af 5/2022 - 21, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Anetě Kovářové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Ústí nad Labem domáhá vyslovení nicotnosti nebo zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Finančního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen „finanční úřad“) ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1539534/21/2501-00460-506254. Tímto rozhodnutím finanční úřad zastavil řízení ve věci dodatečného daňového přiznání žalobce k dani z nemovitých věcí

ze dne 19. 4. 2021, č. j. 950361/21/2501-00560-506254, za zdaňovací období roku 2017. Žalobce současně požádal, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek.

[2] Krajský soud řízení o žalobě v záhlaví označeným usnesením zastavil, jelikož žalobce ve lhůtě stanovené soudem neuhradil soudní poplatek za žalobu (ve výši 3 000 Kč) a soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku (ve výši 1 000 Kč), tj. v celkové výši 4 000 Kč.

[3] Krajský soud poukázal na skutečnost, že vyzval žalobce ke splnění poplatkové povinnosti dvěma samostatnými usneseními ze dne 8. 2. 2022, č. j. 16 Af 5/2022 - 17 (výzva k úhradě poplatku za podanou žalobu) a č. j. 16 Af 5/2022 - 18 (výzva k úhradě poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku), v nichž stanovil lhůtu k zaplacení v délce 15 dnů ode dne doručení usnesení. Žalobce byl zároveň poučen o tom, že nezaplatí-li soudní poplatky ve stanovené lhůtě, bude řízení zastaveno. Krajský soud uvedl, že obě usnesení byla žalobci doručena dne 10. 2. 2022, a to vhozením do domovní schránky na jím uvedené adrese pro doručování. Poslední den lhůty k zaplacení soudních poplatků tedy připadl na den 25. 2. 2022 (pátek). Jelikož žalobce přes výzvy soudu neuhradil soudní poplatky, byl dle krajského soudu naplněn důvod pro zastavení řízení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž namítal, že řízení nebylo možno zastavit, neboť v poslední den lhůty stanovené k zaplacení soudních poplatků doručil krajskému soudu podání, v němž požádal o osvobození od poplatkové povinnosti. Stěžovatel v této souvislosti upřesnil, že uvedené podání zaslal soudu dne 25. 2. 2022 prostřednictvím faxu a v kvalifikované formě je v průběhu zákonné lhůty doplnil. Nebyly tedy naplněny zákonné podmínky pro zastavení řízení.

[5] Žalovaný práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[7] V souzené věci stěžovatel podanou kasační stížností zpochybnil zákonnost zastavení řízení o žalobě pro nezaplacení soudních poplatků ve stanovené lhůtě s odůvodněním, že v této lhůtě (konkrétně poslední den) podal žádost o osvobození od soudních poplatků.

[8] Dle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, platí, že *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.*

[9] Z obsahu předloženého soudního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že krajský soud dvěma usneseními ze dne 8. 2. 2022, č. j. 16 Af 5/2022 - 17 a č. j. 16 Af 5/2022 - 18, vyzval stěžovatele ke splnění poplatkové povinnosti za podanou žalobu a návrh

pokračování

na přiznání odkladného účinku. Tato usnesení byla stěžovateli doručena dne 10. 2. 2022 vhozením do jeho domovní schránky na adrese náměstí Míru 219, Sobotka, kterou stěžovatel označil jako adresu pro doručování. Dne 25. 2. 2022 stěžovatel doručil krajskému soudu faxové podání, v němž požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů. Toto podání stěžovatel současně doplnil jeho originálem, podaným dne 28. 2. 2022 k poštovní přepravě, který byl dne 2. 3. 2022 doručen Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Dne 3. 3. 2022 krajský soud žádost postoupil pobočce v Liberci, která ji dne 30. 3. 2022 vrátila zpět Krajskému soudu v Ústí nad Labem s následujícím odůvodněním (viz podání ze dne 29. 3. 2022 založené na č. l. 28 soudního spisu): „Z obsahu podání žalobce je zřejmé, že se jedná o žádost k rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2021, č. j. 38795/21/5100-31462-804325. Řízení je vedeno pod sp. zn. 16 Af 5/2022.“

[10] Je tedy zřejmé, že v situaci, kdy stěžovatel v poslední den lhůty stanovené k zaplacení soudních poplatků doručil krajskému soudu žádost o osvobození od soudních poplatků, nemohl krajský soud přistoupit k zastavení řízení o žalobě pro nezaplacení soudních poplatků. Krajský soud byl povinen se nejprve zabývat touto žádostí a rozhodnout o ní; a podle výsledku pak zvolit další procesní postup v řízení.

[11] Nejvyšší správní soud zároveň podotýká, že ačkoli stěžovatel v žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce odkázal na nesprávnou spisovou značku řízení o žalobě 59 Af 5/2022, namísto správné spisové značky 16 Af 5/2022, je z vlastního obsahu podané žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce (konkrétně již z jejího prvního odstavce) zřejmé, že se vztahuje k řízení o žalobě směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2021, č. j. 38795/21/5100-31462-804325, které je uvedeným datem i číslem jednacím v žádosti výslovně označeno. Krajský soud tedy měl podanou žádost posuzovat podle jejího skutečného obsahu, a měl-li pochybnosti o tom, ke které spisové značce se vztahuje (zda k řízení vedenému před Krajským soudem v Ústí nad Labem pod sp. zn. 16 Af 5/2022, anebo k řízení vedenému na pobočce v Liberci pod sp. zn. 59 Af 5/2022), měl volit z opatrnosti takový procesní postup (např. zařazením žádosti do spisů k oběma spisovým značkám), aby nedošlo k případné újmě na stěžovatelových právech, a vyzvat stěžovatele k opravě či upřesnění podání v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s.

[12] Krajský soud v Ústí nad Labem však bez dalšího uvedené podání postoupil pobočce v Liberci, která toto pochybení zjistila a podání soudu příslušnému k jeho vyřízení vrátila. Nezařazení faxového podání stěžovatele do správného soudního spisu je přitom interní záležitostí soudu a nemůže jít k tíži účastníka řízení (viz k tomu již náleží Ústavního soudu ze dne 12. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 547/03). Krajský soud, který vycházel z nesprávných zjištění ohledně úhrady soudních poplatků a nepodání žádosti o osvobození, tak řízení o žalobě zastavil v rozporu se zákonem.

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost doplňuje, že podání originálu žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů (předané stěžovatelem k poštovní přepravě dne 28. 2. 2022 a doručené krajskému soudu dne 2. 3. 2022) bylo nadbytečné. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení

ze dne 15. 3. 2016, č. j. 8 As 78/2015 - 22, č. 3411/2016 Sb. NSS, v této souvislosti vyslovil, že „žádost o osvobození od soudních poplatků, podaná v již zahájeném řízení, není podáním obsahujícím úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s.“ V souzeném případě tedy nebylo nutné, aby stěžovatel žádost doplňoval kvalifikovanou formou.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto ve smyslu § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku.

[15] Stěžovateli byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2022, č. j. 6 Afs 67/2022 - 36, ustanovena k ochraně jeho práv zástupkyně Mgr. Aneta Kovářová, advokátka. Podle § 35 odst. 10 část věty první za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Podle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovené zástupkyni stěžovatele odměna za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (písemné podání ve věci samé - doplnění kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč. Jelikož je zaměstnavatelka zástupkyně plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tedy o částku 714 Kč. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 4 114 Kč, která jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[16] Nejvyšší správní soud nepřiznal ustanovené zástupkyni odměnu za úkon spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, neboť tento úkon je dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu spojen s doložením první porady s klientem, případně s nahlédnutím do spisu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 8 Azs 124/2015 - 37, bod 24, nebo ze dne 18. 6. 2020, č. j. 7 Azs 101/2020 - 42, bod 24). Ustanovená zástupkyně však nedoložila, že proběhla první porada s klientem, ani nenahlížela do soudního spisu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2022

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu

pokračování

6 Afs 67/2022 - 49